

Nina Beier

Closing Arguments

2011

38 udstillingsplakater bag sandblæst glas /

38 exhibition posters behind sandblasted glass

Værket var kommissioneret til nedre foyer på

Kunsthall Charlottenborg i 2011 / The work was

commissioned for the ground floor foyer at

Kunsthall Charlottenborg in 2011.

Claus Carstensen

Defaced Poster (Nolde/Malverbot)

2009

Akryl på fotopapir / Acrylic on photo paper

119,5 × 84,5 cm.

Courtesy: Kunstneren / The artist

Skamfering af en kraftigt forstørret fotokopi af det såkaldte “Malverbot” (maleforbud) mod Emil Nolde udstedt den 23. august 1941 i Berlin af præsidenten for det nazistiske Rigs-kammer for Billedkunst, Adolf Ziegler.

“Som angivet var han (Emil Nolde) den 15. september 1934 blevet medlem af ‘Nationalsozialistische Arbeitsgemeinschaft Nordschleswig’ (NSAN), og havde fået medlemsnummeret 1722. NSAN sluttede sig i sommeren 1935 sammen med andre nationalsocialistiske grupper til NSDAPN, således at Nolde siden 1935 var medlem af NSDAPN (Nordschleswig), mens NSDAP i Tyskland forfulgte hans kunst som ‘entartete Kunst’.”

— Monika Hecker: *Nolde ein Nazi? – Unsinn*
Schleswig-Holstein-Journal Sonnabend, 16. Dezember, 1995

Defacing of an enlarged xerox of the so-called “Malverbot” (painting ban) against Emil Nolde, issued 23 August 1941 in Berlin by the president of the Nazi Reich Chamber for Visual Arts, Adolf Ziegler.

‘As stated, he (Emil Nolde) became a member of ‘Nationalsozialistische Arbeitsgemeinschaft Nordschleswig’ on 15 September 1934, being assigned the number 1722 as his membership number. In the summer of 1935, NSAN along with other National Socialist groups joined NSDAPN, so that as of 1935 Nolde became a member of NSDAPN (a local Nord Schleswig branch of the Nazi party) while the German NSDAP persecuted his art as ‘entartete Kunst’.’

— Monika Hecker: *Nolde ein Nazi? – Unsinn*
Schleswig-Holstein-Journal Sonnabend, 16. Dezember, 1995

Claus Carstensen

*Defaced Poster
(Harald W. Lauesen / Ship of Fools)*

2021

Akryl på fotopapir / Acrylic on photo paper

119,5 × 84,5 cm.

Courtesy: Kunstneren / The artist

Skamfering af en kraftigt forstørret fotokopi af maleren Harald W. Lauesens træsnit *Narreskibet* fra ca. 1933. Harald Wilhelm Lauesen (1913-1989) var en dansk-tysk kunstner, der var født og opvokset i Tyskland. Han kom til Danmark i 1934, og på grund af et kortvarigt engagement i Hitlerjugend (hvorfra han angiveligt trak sig, da han blev klar over, at bevægelsen var både antisemitisk og voldelig) i teenageårene blev formodninger om nazistiske tilbøjeligheder ved med at klæbe til ham langt ind i hans voksne liv. En såkaldt æresret i 1947 fik ham rensset – blandt andet på grundlag af beviser for, at han havde deltaget i illegalt modstandsarbejde under den nazistiske besættelse af Danmark i 1940-45.

Defacing of an enlarged photocopy of the painter Harald W. Lauesen’s woodcut *Ship of Fools* from c. 1933. Harald Wilhelm Lauesen (1913–1989) was a Danish-German artist born and raised in Germany. He moved to Denmark in 1934, and due to a brief involvement with the Hitler Youth (from which he allegedly retreated when he found out about its violent antisemitism) in his teens, Nazi associations and accusations kept clinging to him well into his adult life. A so-called Trial of Honour in 1947 had him cleared – partly based on evidence that he had participated in illegal resistance work during the Nazi occupation of Denmark in 1940–45.

Franka Rasmussen
Begyndende Kaos
Incipient Chaos

1987

Vægrelief / Wall relief

45 × 80 cm.

Courtesy: Statens Kunstfond / The Danish Arts
Foundation – Vestre Landsret / Western High Court

Ursula Munch-Petersen
Tiderne Skifter

*(Hærvejens tidstavle - Kridttid, Fisker-jæger
stenalder) Tragtbæger kultur Bondestenalder,
Bronzealder, Keltisk jernalder, Romersk jern-
alder, Vikingetid, Middelalder, Oplysnings-
tiden, Nutid) /*

Times are changing

*(The Timetable of Hærvejen - Cretaceous,
Paleolithic, Funnel Beaker culture Peas-
ant Stone Age, Bronze Age, Celtic Iron
Age, Roman Iron Age, Viking Age, Middle
Ages, the Enlightenment, present)*

2010

10 Keramiske relieffer / 10 Ceramic reliefs

340 × 75 cm.

Courtesy: Kunstneren og Magnus Andersen Collection
*(Oplysningstiden og Fisker-jæger stenalder) / The artist
and Magnus Andersen Collection (The Enlightenment
and Paleolithic)*

Arkivfilm

Archive films

Ugerevy

Charlottenborg-udstillingen åbner i overværelse af kongefamilien og statsminister Thorvald Stauning / The Charlottenborg exhibition opens in the presence of the royal Family and Prime Minister Thorvald Stauning.

1935

01:12 min.

DR Arkiv / Danish Broadcasting Corporation Archive

Ugerevy

Kongen, dronningen, prins Georg og prinsesse Caroline-Mathilde overværer åbningen af Charlottenborg-udstillingen / The Charlottenborg exhibition opens. The King, the Queen, Prince Georg and Princess Caroline-Mathilde attend.

1935

01:00 min.

DR Arkiv / Danish Broadcasting Corporation Archive

Antikviteter – Dansk Filmjournal

På Charlottenborg udstiller antikvitetshandlerne. Udstillingen omfatter bl.a. bøger, malerier, træfigurer og prismelysekroner samt en fransk bærestol fra omkring 1780 / Antique dealers are exhibiting at Charlottenborg. The exhibition includes, among other things, books, paintings, wooden figures and prism chandeliers, as well as a French carrying chair from around 1780.

1958

01:08 min.

Fotograf / Camera: Frank Paulsen

DR Arkiv / Danish Broadcasting Corporation Archive

Skatte fra det fjerne

På Charlottenborg i København udstiller foreningen Dansk Samvirke i samarbejde med Nationalmuseet kunstsatte fra såkaldt fjerne lande i 1952. Udstillingen åbnes af kong Frederik 9. / At Charlottenborg in Copenhagen in 1952, the association Dansk Samvirke exhibits, in collaboration with the National Museum, treasures from so-called 'countries from far away'. The exhibition was opened by King Frederik IX

1952

00:43 min.

Danmark på Film – DFI: Det Danske Filminstitut /
The Danish Film Institute

Tysk arkitektur

Tysk arkitekturudstilling på Charlottenborg åbner i overværelse af kronprins Frederik (9.) / In the presence of Crown Prince Frederik (9.), the German architecture exhibition at Charlottenborg opens.

1944

01:15 min.

Danmark på Film – DFI: Det Danske Filminstitut /
The Danish Film Institute

Ugerevy

Tysk bogudstilling på Charlottenborg / German Book Exhibition at Charlottenborg.

1940

00:42 min.

DR Arkiv / Danish Broadcasting Corporation Archive

On Kawara

One Million Years: Past and Future

914219BC – 913391BC / 107401AD – 108100AD

2017

113:06 min

Lyd / Sound

Kvindestemme / Female Voice: : Martine Aboucaya / Sophia Bauer

Herrestemme / Male voice: Olivier Belot / Paul Leo, Hans w. Koch

Courtesy of the One million Years Foundation

Lydfiler / Recordings courtesy: Konrad Fischer Galerie “50 Years of Konrad

Fischer Galerie, 1967–2017” og / and Martine Aboucaya & Yvon Lambert

Oplæsning / Live Reading

1 Oct 12:00 -16:00

1. Nov 17:00 -20:00

6. Dec 17:00 -20:00

14. Jan 12:00 -16:00

Hvis du ønsker at deltage i en oplæsning, kan du skrive til booking@kunsthallcharlottenborg.dk / If you would like to participate you can send an email to booking@kunsthallcharlottenborg.dk

Med værket *One Million Years* sammenstiller On Kawara vores menneskelige bevidsthed om dagen i dag – et greb, der kendetegner hovedparten af hans værker – med et næsten ufatteligt tidsrum, der rækker ind i både fortid og fremtid. *One Million Years* bestod oprindeligt af en gruppe på fireogtyve værker, hvoraf tolv pegede bagud i tid og tolv rækker ud i fremtiden. Værkerne, der henholdsvis bærer titlen *One Million Years: Past* og *One Million Years: Future* består af ti ringbind, der tilsammen rummer to tusinde sider med tekst. Værkerne i Past-serien blev skabt i 1970 og 1971, mens Future-værkerne blev til mellem 1980 og 1998. De ti år fra 1971 til 1980 er ikke repræsenteret i nogen af værkerne. I 1993 udvidede Kawara *One Million Years* til også at omfatte oplæsninger, både live og indspillede, hvilket gør det muligt at både bevare og videreføre projektet gennem offentlige oplæsninger. Siden da har *One Million Years* været genstand for adskillige live-oplæsninger og optagelser rundt omkring i verden.

— Frit efter www.onemillionyearsfoundation.org

With the work *One Million Years*, On Kawara juxtaposes human awareness of the present day, a trait which conditions most of his other work, with an almost unimaginable span of past and future time. *One Million Years* began as a group of twenty-four works, twelve spanning past millennia and twelve spanning the future. Respectively titled *One Million Years: Past* and *One Million Years: Future*, each work comprises ten binders containing, in total, two thousand pages of text. The Past works were created in 1970 and 1971, the Future works between 1980 and 1998. The ten years from 1971 to 1980 are not represented in either body of work. In 1993 Kawara expanded *One Million Years* to encompass live and recorded readings, which allows the project to be both preserved and perpetuated through public recitation. Since then, *One Million Years* has been the subject of numerous live readings and recordings around the world.

— Paraphrased from www.onemillionyearsfoundation.org

Vilhelm Hammershøi

Reproduktion af *Job*, 1888 / Re-production of *Job*, 1888

Pg.a lys- og klimakontrol kan værket ikke udlånes til Charlottenborg
/ Due to lux and climate control, Charlottenborg is not able to loan the work.

“Mens Hammershøi fik sit mørke og udfordrende maleri *Job* optaget på Charlottenborg-udstillingen i 1888, blev hans lille og langt lysere maleri *Ung pige, der syr* afvist af udstillingskomiteen samme år. Det skyldes formentligt, at værket *Job* var i tråd med det traditionsrige historiemaleri, imens publikum og kritikere forgæves ledte efter fortælling i det lille maleri af pigen fordybet i sytøj.”

— Kamilla Klitgaard Laursen: *Som et suk i natten: Vilhelm Hammershøis mørke mesterværk*, Periskop Nr. 25, 2021

Hammershøis frustration over afvisningen af værket, der afbillede hans søster, fik ham til at tilslutte sig den voksende frustration hos andre afviste kunstnere. Året før “... *marcherede en gruppe unge kunstnere midt i Bredgade. Helt skamløst bar de deres værker for at hele verden kunne se [...], at der var næsten en hel generation, der var blevet forkastet*”. Denne voksende utilfredshed førte til dannelsen af Den Frie Udstilling i 1891.

— Kjeld Heltoft: *Danske Kunstnersammenslutninger*, Gyldendal, 1996.

“While Hammershøi had his dark and challenging painting *Job* accepted for the Charlottenborg exhibition in 1888, his small and much lighter painting *Young Girl Sewing* was rejected by the exhibition jury same year. This was probably because *Job* was in keeping with traditional history painting, while audiences and critics searched in vain for a narrative in the small painting of the girl immersed in her sewing.”

— Kamilla Klitgaard Laursen: *Som et suk i natten: Vilhelm Hammershøis mørke mesterværk*, Periskop No. 25, 2021

Hammershøi’s discontent at the exclusion of the work, which depicted his sister, prompted him to join the growing frustration of other rejected artists. The previous year “... *a group of young artists marched in the middle of Bredgade. Quite shamelessly, they bore their works for all the world to see [...]* that it was nearly a whole generation that had been rejected”. This growing discontent led to the formation, in 1891, of Den Frie Udstilling.

— Kjeld Heltoft: *Danske Kunstnersammenslutninger*, Gyldendal, 1996.

Susanne Mertz

En dag i fotograf Susanne Mertz’ liv

A day in the life of photographer Susanne Mertz

1975 / 2023

Digitaliserede negativer / digitalized negatives

Courtesy: Kunstneren / The artist

Susanne Mertz var en del af *Kvindeudstillingen XX* med værket *Trikotage, St. Strandstræde* (1975)., Derudover dokumenterede hun udstillingen grundigt. I disse forstørrede kontaktark er fotografier fra udstillingen flettet sammen med andre fotoopgaver, som hun havde i samme korte periode: At dokumentere rockbandet Gasolin, der modtager en guldplade, og at tage studieportrætter af en gravid veninde. På billederne fra udstillingen kan Mertz’ far, kunstneren Albert Mertz, også genkendes.

Susanne Mertz has thoroughly documented *Women’s Exhibition XX*, to which she was also a contributing artist with the piece *Trikotage, St. Strandstræde* (1975). In these enlarged contact sheets, pictures from the exhibition are interwoven with other assignments the photographer had during the same short period: capturing the rock band Gasoline receiving a gold record and taking studio portraits of a pregnant friend. In the images from the exhibition, Mertz’s father, the artist Albert Mertz, can also be recognized.

Emilie Mundt

Mandlig model. Afklædt mand med skulderlangt hår og hvalrosskæg iført skridtbind

Male model. Undressed man with shoulder-length hair and a walrus beard wearing a loincloth

1883

Olie på træ / Oil on wood

56 × 38 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Marie Luplau

Min hund "Bob". Hvid hund på mørk baggrund

My dog 'Bob'. White dog on a dark background

1886

Olie på træ / Oil on wood

30,2 × 22 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Emilie Mundt

Stående mandlig model. Mørkhåret stående mand med gråt lændeklæde og et par tøfler på fødderne

Standing male model. Dark-haired standing man with a grey loincloth and a pair of slippers on his feet

1883

Olie på finér / Oil on plywood

56 × 38 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Tidligt i livet valgte Marie Luplau malerkunsten, og med sin moders støtte tog hun omkring 1870 til København, hvor hun blev elev af maleren Vilhelm Kyhn. Hos Kyhn mødte Luplau malerinden Emilie Mundt, der skulle blive hendes livsledsager frem til Mundts død i 1922. I 1874 søgte de begge om individuel adgang til Kunstakademiet, der på dette tidspunkt ikke havde adgang for kvinder. De fik afslag, ikke med henvisning til manglende evner, men fordi de havde søgt om optagelse på modellskolen og dermed om adgang til at tegne efter nøgenmodel. Efter afslaget fra Kunstakademiet tog de i 1876 til München, hvor et inspirerende skandinavisk kunstnermiljø holdt til, og her var der mulighed for at tegne efter levende model. Fra 1886, bosatte Luplau og Mundt sig sammen på Frederiksberg. I deres fælles hjem drev de i 1886-1913 en privat tegne- og maleskole, der fungerede som forberedende studie til optagelse på Akademiets Kvindeskole. En kendt studerende var Karen Blixen. I 1878 fik Luplau og Mundt deres debut på Charlottenborgs Forårsudstilling, og var resten af livet ofte udstillet, både på Charlottenborg og i andre sammenhænge. Mundt og Luplau adopterede i 1890 en pige, der fik navnet Carla Mundt-Luplau.

— Frit efter kvindebiografiskeksikon.lex.dk

Marie Luplau chose to pursue the art of painting at a young age, and with her mother's support she set out for Copenhagen around 1870, where she became a pupil of the painter Vilhelm Kyhn. At Kyhn's classes, Luplau met the painter Emilie Mundt, who was to become her life partner until Mundt's death in 1922. In 1874, they both applied for individual admission to the Royal Danish Academy of Fine Arts, which at that time did not admit women. They were refused, but the reason stated for this refusal was not a lack of ability on their part. Rather, it was because they had applied for admission to the model school, which focused on life classes – meaning that they would have access to drawing after nude models. Having been rejected by the Copenhagen academy, they set out for Munich in 1876. The city was home to an inspiring scene of Scandinavian artists, and here they had opportunities to draw from live models. In 1886, Luplau and Mundt settled in a shared home in Frederiksberg, an independent district within Copenhagen. In their shared home, they ran a private drawing and painting school from 1886 to 1913, which served to prepare its pupils for admission to the academy's School for Women. One illustrious student was Karen Blixen. In 1878, Luplau and Mundt made their debut at Charlottenborg's Spring Exhibition, and for the rest of their lives their works were often exhibited at Charlottenborg and in other contexts. In 1890 Mundt and Luplau adopted a girl, giving her the name Carla Mundt-Luplau.

— Paraphrased from kvindebiografiskeksikon.lex.dk

Lene Adler Petersen

Parbilleder 2i – Tænk med øjnene

1975

Udklip, akvarel og silketryk på krydsfiner
/ Clippings, watercolour and silk screen on plywood
128 × 138,5 cm

Courtesy: Claus Carstensens samling /
Claus Carstensen Collection

Værket var udstillet på Charlottenborg som
en del af *Kvindeudstillingen XX* i 1975 /
The work was shown at Charlottenborg as
part of the *Women's Exhibition XX* in 1975.

Lene Adler Petersen

Parbilleder 2c – Tænk med øjnene

1975

Udklip, akvarel og silketryk på krydsfiner
/ Clippings, watercolour and silk screen on plywood
128 × 138,5 cm

Courtesy: Institut for Kunst- og Kulturvidenskab –
Københavns Universitet / Department of Arts and
Cultural Studies – University of Copenhagen

Værket var udstillet på Charlottenborg som
en del af *Kvindeudstillingen XX* i 1975 /
The work was shown at Charlottenborg as
part of the *Women's Exhibition XX* in 1975.

Lene Adler Petersen

Parbilleder 2j – Tænk med øjnene

1975

Udklip, akvarel og silketryk på krydsfiner
/ Clippings, watercolour and silk screen on plywood
128 × 138,5 cm

Courtesy: Institut for Kunst- og Kulturvidenskab –
Københavns Universitet / Department of Arts and
Cultural Studies – University of Copenhagen

Værket var udstillet på Charlottenborg som
en del af *Kvindeudstillingen XX* i 1975 /
The work was shown at Charlottenborg as
part of the *Women's Exhibition XX* in 1975.

Emilie Mundt

*Mandlig model. Mørkhåret og afklædt mand
iført skridtbind. Han sidder på en skammel
og er malet skråt forfra*

*Male model. Dark-haired and undressed
man wearing a loincloth. He is sitting
on a chair and is painted diagonally from
the front*

1882

Olie på lærred / Oil on canvas

46 × 38 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Ursula Reuter Christiansen

*3 kvinder i en båd (Rosa Luxemburg,
Clara Zetkin og Alexandra Kollontai)*

*3 Women in a Boat (Rosa Luxemburg,
Clara Zetkin og Alexandra Kollontai)*

1975

189 × 122, 189 × 117 cm.

Lak på masonit / lacquer on hardboard

Privateje / Private collection

Værket var udstillet på Charlottenborg som en del
af *Kvindeudstillingen XX* i 1975 / The work was
shown at Charlottenborg as part of the *Women's
Exhibition XX* in 1975.

Nina Sten-Knudsen

Jord og Ild

Earth and Fire

1977 / 2023

3 digitaliserede videoer / 3 digitised videos

16:00 min.

Land Art Projekt

Filmdokumentation af performance af Sven Dalsgaard

/ Film documentation by Sven Dalsgaard

1977

Digitaliseret 8mm film / Digitalised 8 mm film

9:00 min.

Deltagere / Participants: Claus Carstensen, Nina Sten-Knudsen, Peter Bonde, Lillian Polack, Henrik Boëtius, Lars Bjerring. Produceret, filmet og redigeret af / Produced, photographed and edited by Nina Sten-Knudsen. Koncept / Concept: Sven Dalsgaard

EKS-SKOLEN

Bulletins Festival 200, nummer 1-11, 13-15

Bulletins Festival 200, issues 1–11, 13–15

1969

Publikationer / Publications

Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

Festival 200

Filmdokumentation af *Festival 200* med bl.a.
/ Film documentation of *Festival 200* featuring
Peter Louis-Jensen, Henning Christiansen,
Bjørn Nørgaard etc.

1969

15:37 min.

Danmark på Film – DFI: Det Danske
Filminstitut / The Danish Film Institute

Vist med tilladelse fra / Shown with
permission from Simon Louis-Jensen

Krag-filmen

Kollektiv film produceret af / Film produced by: ABCinema collective

1969

16:52 min.

Optaget af / Shot by: Ole John, Per Kirkeby, Jørgen Leth, Niels Skou-
sen, Bjørn Nørgaard, Stig Brøgger, Hans Jørgen Nielsen, Peter Louis
Jensen etc. Oprindeligt 10-15 Super-8 film som blev fremvist samtidigt
/ Originally 10–15 Super-8 films which were shown simultaneously.

Version med 4 billeder af Ole John i 1978 / A version with 4 images at
once created by: Ole John in 1978

Filmen var udstillet på Charlottenborg som en del af *Festival 200* i 1969 /
The film was shown at Charlottenborg during *Festival 200* in 1969

Per Kirkeby

Port / Tor

Gate

1988

Bronze

29,5 × 31, 18 cm.

Courtesy: Louisiana Museum of Modern Art,
Humblebæk. Erhvervet med midler fra Augustinus
Fonden og Galleri Bo Bjerregaard / Acquired
with means from The Augustinus Foundation
and Gallery Bo Bjerregaard

Lee Miller

From the Top of the Great Pyramid

1937

Fotografi / Photograph

25,5 × 21 cm

Værket var udstillet på Charlottenborg som
en del af *My Heart is on Fire but my Heart is
Full of Love* i 2002 / The work was shown at
Charlottenborg as part of *My Heart is on Fire
but my Heart is Full of Love* in 2002

Lee Miller

Shadow of the Great Pyramid

1938

Fotografi / Photograph

25,5 × 21 cm

Olivia Holm-Møller

Mene Mene

1933

Tempera på lærred / Tempera on canvas

78 × 134 cm.

Courtesy: Holstebro Kunstmuseum

Per Kirkeby

Zwei Arme IV

Two Arms IV

1985

Bronze

47 × 12 × 38 cm.

Courtesy: Gallery Bo Bjerregaard

Olivia Holm-Møller

Farve og rytme

Colour and Rhythm

1945

Tempera på lærred / Tempera on canvas

177 × 212 cm.

Courtesy: Holstebro Kunstmuseum

Palle Nielsen

Miraklernes tid Opus 593, 597 og 599

Age of Miracles Opus 593, 597 and 599

1989

Linoleumsnit / Linocuts

49 × 62 cm.

Courtesy: Clausens Kunsthandel

Olivia Holm-Møller

Guds Øje

The Eye of God

1951

Tempera på lærred / Tempera on canvas

200 × 200 cm.

Courtesy: Holstebro Kunstmuseum

Lee Miller

Egyptian Pillars

1936

Fotografi / Photograph

25,5 × 21 cm

Pia Arke

*Tupilakosaurus: An Interesting Study
about the Triassic Myth of Kap Stosch*

1999

Video 4:3 (VHS til / to MP4)

9:18 min.

Courtesy: Pia Arke Estate

“Min tanke er at udforske forholdet mellem viden og ikke-viden. For hvad er det, vi skal vide for at se billeder? Skal vi overhovedet vide noget?”

– Pia Arke, 1999

Vi ser en dansk geolog præsentere et fossil af et for længst uddødt dyr, der er fundet i Østgrønland: Tupilakosaurus. Dyrets navn stammer fra inuitternes praksis med at samle en tupilaq: en emblematiske figur, der stammer tilbage fra før koloniseringen, og som typisk blev skabt i et forsøg på at hævne sig på sin fjende. Samtidig ser vi en kvinde – kunstneren selv – i færd med at udføre en lignende handling, hvor noget omhyggeligt samles sammen: hun stabler dokumenter i høje stakke, alt mens hun monotont reciterer opskriften på, hvordan man laver en tupilaq. Ved at sammenstille flere arketyperiske troper dekonstruerer og afslører Arke absurditeten ved specialiseret og situationsbestemt viden og dens instrumentalisering. Den tilsyneladende modsætning mellem det primitive og det moderne opløses, efterhånden som vi indser, at de opererer på ens og ligeværdig vis.

— Frit efter Pia Arke Estate

‘My idea is to explore the relation between knowledge and non-knowledge. Because what is it that we must know in order to see images? Do we need to know anything? Must we know something?’

– Pia Arke, 1999

A Danish geologist is presenting the fossil of a long-extinct animal found in Eastern Greenland, the Tupilakosaurus. Its name derived from the Inuit practice of assembling a tupilaq: a pre-colonial and emblematic figure created when attempting to gain revenge on one’s enemy. Simultaneously, a woman – the artist herself – is caught imitating a similar act of careful assembly, stacking volumes of documents into tall columns, while monotonously reciting the recipe for constructing a tupilaq. Through a juxtaposing of several archetypal tropes Arke deconstructs and exposes the absurdity of specialised and situational knowledge and its instrumentalisation. The construct of an apparent polarity of the primitive vs. the modern dissolves as we realise their equivalence.

— Paraphrased from Pia Arke Estate

Marie Luplau

Sen høstsol. Høstandskab. I forgrunden opsatte skogger på marken. I baggrunden en bevoksning.

Late Autumn sun. Landscape. In the foreground, sheaves set up in the field.

In the background a crop of trees.

1907

Olie på lærred, opklæbet på finér / Oil on canvas, mounted on plywood

20,5 × 29 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Marie Luplau

Oktobermorgen med dug. Parti af delvist tilgroet grusgrav. Til venstre i mellemgrunden en stråtækt bondegård og i baggrunden grønne marker.

October morning with dew. Scene of partially overgrown gravel pit. To the left in the middle ground a thatched farmhouse and in the background green fields.

October morning with dew. Scene of partially overgrown gravel pit. To the left in the middle ground a thatched farmhouse and in the background green fields.

1901

Olie på lærred / Oil on canvas

87 × 132 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Marie Luplau

Aftenstemning med kvinde på vej. Kvinden med solhat går hen ad vejen med kurv på armen, til venstre er en kornmark og længere fremme et hvidt hus med stråtag.

Evening atmosphere with woman on road. The woman with hat walks along the road with a basket on her arm, to the left is a cornfield and further ahead a white house with a thatched roof.

1886

Pastel på papir / Pastel on paper

23 × 28 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Marie Luplau

Vinterlandskab, mur med havelåge og i venstre side hjørne af hus. Bag muren høje træer, jorden er dækket af hvid sne.

Winter landscape, wall with garden gate and on the left side corner of a house.

Behind the wall there are tall trees, the ground is covered in white snow.

Årstal ukendt / Date unknown

Olie på lærred / Oil on canvas

24,4 × 21 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Marie Luplau

Fred. Landskab. Stråtækt bondegård ved søbred med den nedgående sol over den modsatte søbred.

Peace. Landscape. Thatched farmhouse by the lake shore with the setting sun over the opposite shore.

1915

Olie på lærred / Oil on canvas

65 × 81 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Marie Luplau

Forårmorgen på Gl. Kongevej.

Huse i København i morgendis.

Spring morning on Gl. Kongevej.

Houses in Copenhagen in morning mist.

Årstal ukendt / Date unknown

Olie på træ / Oil on panel

18 × 30 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Marie Luplau

Stjerneklar nat ved vestjysk bondegård.

Høje træer med gård imellem, meget skygge i forgrunden.

Starry night at a West Jutland farmhouse.

Tall trees with farm in between, lots of shadow in the foreground.

1919

Olie på lærred / Oil on canvas

32,2 × 32,2 cm

Courtesy: Vardemuseerne

Marie Luplau

Blomstrende frugttræer, Vallerød. Kig over hækken til frugthaven med stråtækt hus i baggrunden.

Flowering fruit trees, Vallerød. View over the hedge to the orchard with a thatched house in the background.

1901

Olie på lærred / Oil on canvas

28 × 41 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Marie Luplau

Udsigt over snedækkede hustage. I horisonten storbyens kontur mod rosapræget sen eftermiddagshimmel.

View of snow-covered roofs. In the horizon the outline of the city against a pink afternoon sky.

1892

Olie på lærred / Oil on canvas

34,5 × 83,5 cm.

Courtesy: Vardemuseerne

Henriette Heise

Spring 1993

1993

Video (VHS til / to MP4)

59:00 min.

Courtesy: Kunstneren / The artist

I 1993, hvor Henriette Heise var andetårsstuderende på kunstakademiet, søgte hun om optagelse på Forårsudstillingen. Dengang havde ansøgerne to dage til at indlevere kunstværker fysisk til Kunsthall Charlottenborg. På den første af de to dage filmede Heise i al hemmelighed de andre ansøgende kunstnere, der bar deres værker indenfor til registrering. Om aftenen redigerede hun hurtigt sine optagelser, og dagen efter afleverede hun sin video til optagelseskomiteen. Heise fik et nej, så hendes forårsudstillingsdebut blev ikke til noget.

In 1993, when Henriette Heise was a second-year student at the Royal Academy, she applied for admission to the Spring Exhibition. Back then, applicants had two days to hand in artwork physically at Kunsthall Charlottenborg. On the first day, Heise secretly filmed the artists who carried their work inside for registration. In the evening she quickly edited her tapes, and the next day handed in her video to the jury. Heise got a clear no from the jury, and her Spring Exhibition debut never happened.

Yvette Brackman

General Assembly with Medium

2023

Medium og performance / Medium and performance

Courtesy: Kunstneren / The artist

Performance den 21. november kl 17

/ Performance 21st of November 5 pm

“I 1891 sluttede en gruppe danske kunstnere, der var trætte af at få deres kunstværker afvist af censurkomiteen på Charlottenborg og i øvrigt utilfredse med kvaliteten af den officielle årlige forårsudstilling, sig sammen for at arrangere en udstilling, der var uafhængigt af kunstakademiet. Kunstnerne besluttede at bryde fri fra Charlottenborgs kontrol og skabte deres egen årlige udstilling, inspireret af Salon des Refusés i Paris. Således stiftede de Den frie Udstilling, Danmarks første kunstnersammenslutning. Derved fik de stiftende kunstnere mulighed for at udstille deres værker uden at skulle overholde censurens strenge regler og forskrifter.”

— Fra indledningen i Yvette Brackmans udgivelse: *General Assembly with Medium* by Yvette Brackman

I stiftelsesdokumentet fra 1891 lyder den første sætning således: “Undertegnede tilslutter sig hermed et sammenslutning bestående af danske kunstnere, hvis formål det er at arrangere en årlig, selvstændig og for medlemmer af denne forening ucensureret udstilling”. Den forklarede, at kunstnerne ikke skulle besøge Charlottenborg - i alt fald ikke i mindst to år - og at “kunstværker af enhver art” kan udstilles. Erklæringen var underskrevet af: Elise Konstantin-Hansen, Johann Krebs, Marie Krøyer, Anne Marie Carl-Nielsen, Theodor Philipsen, Susette Skovgaard Holten, Agnes Slott-Møller, Georg Seligmann, Edma Frølich-Stage, Juliette Willumsen, Albert Gottschalk.

— Kjeld Heltoft: *Introduction to Danish Artists' Associations*, Gyldendal, 1996

‘In 1891, a group of Danish artists, tired of having their artworks rejected by the juries and dissatisfied with the quality of the official annual spring exhibition at Charlottenborg, organised an exhibition independent from the Royal Danish Academy of Fine Arts. The artists decided to break away from Charlottenborg’s control and created their own annual exhibition, inspired by the Salon des Refusés (the Salon of the Rejected) in Paris. Thus, on 26 March 1891, they founded Den Frie, Denmark’s first artists’ association. This move allowed the founding artists to exhibit their works free from the constraints of the jury’s strict rules and regulations’.

— From the introduction in Yvette Brackman’s publication: *General Assembly with Medium* by Yvette Brackman

In the founding document of 1891 the opening phrases read: “The undersigned hereby join a society consisting of Danish artists whose purpose it is to arrange a yearly, independent, and for members of this society, uncensored exhibitions”. It explained that the artists are not to visit Charlottenborg – not for two years at least – and that “Works of art of any nature” may be exhibited’**. The declaration was signed by Elise Konstantin-Hansen, Johann Krebs, Marie Krøyer, Anne Marie Carl-Nielsen, Theodor Philipsen, Susette Skovgaard Holten, Agnes Slott-Møller, Georg Seligmann, Edma Frølich-Stage, Juliette Willumsen, Albert Gottschalk.

— Kjeld Heltoft: *Introduction to Danish Artists' Associations*, Gyldendal, 1996

Asger Jorn

30 monterede originalfotos til projektet *10.000 års nordisk folkekunst*. Motiver: Stavkirker / 30 mounted original photos to the project *10.000 Years of Nordic Folk Art*. Motifs: Stave churches

ca. 1962-1965

Fotografier af / Photographs by Gérard Franceschi

Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

1 Asger Jorn

Fire årsberetninger fra SISV (Skandinavisk Institut for Sammenlignende Vandalisme) / Four annual reports from SISV (Scandinavian Institute for Comparative Vandalism)

1962-65

Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

2 Asger Jorn

Vedtægter SISV (Skandinavisk Institut for Sammenlignende Vandalisme) / Bylaws SISV (Scandinavian Institute for Comparative Vandalism)

1965

Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

3 Asger Jorn

Forberedende beskrivelse vedr. *10.000 års nordisk folkekunst* / Preparatory description for *10.000 Years of Nordic Folk Art*

1965

Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

4 Asger Jorn

Prøvebind af *Skånes stensulpturer under 1100-talet* ifm. bogserien *10.000 års nordisk folkekunst* / Test publication of *Skånes stensulpturer under 1100-talet* for the book series *10.000 Years of Nordic Folk Art*

1965

Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

5 Asger Jorn et al.

Signes gravés sur les églises de l'Eure et du Calvados
Engraved signs on the churches of Eure and Calvados

1964

Publikation / Publication, Borgens Forlag & Minotaure, Paris, 1964

Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

6 Asger Jorn & Noël Arnaud.

La langue verte et la cuite: étude gastrophonique sur la marmythologie musiculinaire

1968

Publikation / Publication

Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

7 Asger Jorn

Album med fotos samlet af Asger Jorn (fra atelieret i Colombes) ud fra følgende kategorier: "Mennesker med hånden i munden på dyr", "kvinder med diende dyr" og "Thors fisketur" / Albums with photos, collected by Asger Jorn (from the studio in Colombes) from the following categories: "Humans with their hand inside the mouth of an animal", "women breast feeding animals" and "Thor's fishing trip"

1970 - 1972

Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

Asger Jorn

30 monterede originalfotos til projektet *10.000 års nordisk folkekunst*. Motiver: Guldgubber (jernalder), jagtristninger (stenalder), billedsten (vikingetid), jordbrugsristninger (bronzevalder) / 30 mounted original photos to the project *10.000 Years of Nordic Folk Art*. Motifs: Gold ingots (Iron Age), hunting carvings (Stone Age), picture stones (Early Viking Age), agricultural carvings (Bronze Age)

ca. 1962-1965

Fotografier af / Photographs by Gérard Franceschi

Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

Som ramme for en bogserie stiftede Asger Jorn i 1961 Skandinavisk Institut for Sammenlignende Vandalisme (SISV). Idéen bag bøgerne var at følge den skandinaviske billedkultur fra stenalderen frem til 1800-tallet som et kontinuum af billedvandring med deres egen visuelle semantik og logik. Til formålet tog franske Gérard Franceschi (1915-2001) og andre fotografer i regi af SISV i alt cirka 25.000 ny fotografier over hele Norden, hvoraf et udvalg er udstillet her. I bøgerne fyldte fotografierne den ene halvdel og teksterne den anden, så billederne – i dialogiske sekvenser komponeret af Jorn selv – blev udsagn med betydning i egen ret, frem for blot at være illustrationer til artiklerne, der var skrevet af tidens førende forskere.

Denne bogserie skulle belyse kontinuiteten i den nordiske æstetik og billedkultur, men Jorn arbejdede også på et arkiv over billeder fra den indoeuropæiske kulturkreds. Fordi Jorn grundlæggende forstod figuren som kulturel form, definerede han sin egen “sammenlignende metode”, der på tværs af kulturer fulgte billedforestillingerens vandring, forandringer og tilpasninger – eksempelvis “tungerækkerbilleder”, “slangebilleder” og “diebilleder”.

— Værkudvalg og tekst af Teresa Østergaard Pedersen

Asger Jorn & Noël Arnaud.

La langue verte et la cuite: étude gastrophonique sur la marmythologie musiculinaire

1968

Reproduktion af publikation / Re-production of publication
Courtesy: Museum Jorn, Silkeborg

In 1961 Asger Jorn founded the Scandinavian Institute for Comparative Vandalism (SISV) to act as a framework for a book series. The idea behind the proposed books was to trace Scandinavian visual culture from the Stone Age to the nineteenth century as a continuum of migrating images with their own visual semantics and logic. For this purpose, Gérard Franceschi (France, 1915–2001) and other photographers working under the auspices of SISV took a total of approximately 25,000 new photographs across the Nordic region, a selection of which is exhibited here. In the books, the photographs filled out one half of the pages and the texts the other, so that the images – appearing in dialogic sequences composed by Jorn himself – became statements laden with meaning in their own right, rather than simply being illustrations for the articles, which were written by leading scholars of the time.

The book series was to highlight the continuity of Nordic aesthetics and visual culture, but Jorn also worked on an archive of images from Indo-European culture. Jorn regarded the figure as a fundamental cultural form, and so he defined his own ‘comparative method’, which followed the migrations, changes and adaptations of pictorial representations across cultures – for example ‘tongue images’, ‘snake images’ and ‘breastfeeding images’.

— Selection of work and text by Teresa Østergaard Pedersen

Susanne Ussing

System R-01

1968

Polyuretanskum / Polyurethane foam

165 × 135 × 115 cm.

Courtesy: Sorø Kunstmuseum

Susanne Ussings System-værker var udstillet på Charlottenborg som en del af *Kvindeudstillingen XX i 1975* / Susanne Ussing's System works were shown at Charlottenborg as part of *Women Exhibition XX i 1975*.

System R-01 er et af Susanne Ussings eksperimenter med polyurethanskum – et materiale, der blev introduceret i møbel- og byggeindustrien i 1960'erne. Ussing var optaget af relationen mellem menneskelig formgivning på den ene side og stoffets eget liv på den anden. Derfor var polyurethanskum oplagt, da det kun delvist er kontrollerbart, eftersom det udvider sig til 40 gange sin oprindelige størrelse på få sekunder. En forkærlighed for forandring og improvisation er karakteristisk for Ussings værker, der ofte fremhæver intime sansninger og kropslige fornemmelser i deres visuelle udtryk.

— Frit efter Sorø Kunstmuseums hjemmeside

System R-01 is one of Susanne Ussing's experiments with polyurethane foam – a material first introduced in the furniture and construction industry in the 1960s. Ussing was interested in the relationship between human design on the one hand and the material's own independent life on the other. This made polyurethane foam an obvious candidate for her experiments: it can only be partially controlled given that it expands to forty times its original size in seconds. A penchant for change and improvisation suffuses Ussing's works, which often highlight intimate sensory perception and bodily sensations in their visual expression.

— Paraphrased from the website of Sorø Kunstmuseum

Islandsk kæmpe – Årsjournalen

Den islandske kæmpe, Johann K. Petursson, besøger de skandinaviske kunstneres udstilling på Charlottenborg og hjælper med ophængningen / The Icelandic giant, Johann K. Petursson, visits the Scandinavian artists' exhibition at Charlottenborg and helps with hanging the works.

1939

00:49 min.

DR Arkiv / Danish Broadcasting Corporation Archive

Antikviteter – Dansk Filmjournal

På Charlottenborg udstiller antikvitetshandlerne.

Udstillingen omfatter bl.a. bøger, malerier, træfigurer og prismelysekroner samt en fransk bærestol fra omkring 1780 / Antique dealers are exhibiting at Charlottenborg.

The exhibition includes, among other things, books, paintings, wooden figures and prism chandeliers, as well as a French carrying chair from around 1780.

1958

01:08 min.

Fotograf / Camera: Frank Paulsen

DR Arkiv / Danish Broadcasting Corporation Archive

Astrid Noack

Fårehoved

Head of Sheep

1947

Bronze

32 × 37 23,5 cm.

Courtesy: Holstebro Kunstmuseum

Anne Marie Carl-Nielsen

Tyrehoved, bemalet

Bull's head, painted

1905

Gips / Plaster

76 × 95 × 48 cm.

Courtesy: Carl Nielsen Museet, Museum Odense

Inge Ellegaard

Krokodille i Tangskov

Crocodile in kelp forest

1991

Akryl på lærred / Acrylic on canvas

137,5 × 159 cm.

Courtesy: Inge Ellegaard Estate – Galleri Lene Bilgrav

Inge Ellegaard

To ræve, vendt plan

Two foxes, reversed planes

1998

Akryl på lærred / Acrylic on canvas

95 × 95 cm.

Courtesy: Inge Ellegaard Estate – Galleri Lene Bilgrav

Inge Ellegaard

To ræve cirklende i det grønne

Two foxes circling in the greenery

1988

Akryl på lærred / Acrylic on canvas

90 × 90 cm.

Courtesy: Inge Ellegaard Estate – Galleri Lene Bilgrav

Anne Marie Carl-Nielsen

10 fotos af Anne Marie Carl-Nielsens statuette

Frysende føl / 10 photos of Anne Marie Carl-Nielsen's
statuette *Freezing Foal*

Udateret / Undated

Fotografi / Photograph

30 × 23 cm.

Courtesy: Carl Nielsen Museet, Museum Odense

Anne Marie Carl-Nielsen

Lille kalv, der slikker sig under bagbenene

Small Calf Licking Itself

1887

Gips / Plaster

11 × 7 × 7 cm.

Courtesy: Carl Nielsen Museet, Museum Odense

Anne Marie Carl-Nielsen

Kalv, der klør sig

Calf Scratching Itself

1891

Gips / Plaster

30 × 15 × 20 cm.

Courtesy: Carl Nielsen Museet, Museum Odense.

Under et sommerophold på Thygesminde i 1887 formgiver [Anne Marie Carl-Nielsen] de to kalvestatuetter *Kalv, der slikker sig* og *Kalv, der klør sig*. [...] Kalvene støbes i bronze, bemærkes af den franske billedhugger Auguste Rodin på en udstilling i København og når siden så langt som til Verdensudstillingen i Paris i 1889. Da Marie sælger disse kalvestatuetter for mere, end faren får for sine levende dyr, vinder hun hans respekt.

— Amalie Smith: *Anne Marie Carl-Nielsen og fotografiet*,
Anne Marie Carl-Nielsen – A M C-N, red. Emilie Boe Bierlich.

While spending the summer at Thygesminde in 1887, Anne Marie Carl-Nielsen sculpts the two calf statuettes *Calf Licking Itself* and *Calf Scratching Itself* (...). The calves are cast in bronze, get noticed by the French sculptor Auguste Rodin at an exhibition in Copenhagen, and later they venture as far afield as the Exposition Universelle in Paris in 1889. When Anne Marie Carl-Nielsen sells these calf statuettes for more than her father gets for his live animals, she wins his respect.

— Amalie Smith: *Anne Marie Carl-Nielsen og fotografiet*,
Anne Marie Carl-Nielsen – A M C-N, red. Emilie Boe Bierlich

Palle Nielsen

Den fortryllede by Opus 23, 33 og 38

The Enchanted City Opus 23, 33 og 38

1962

Raderinger / Etchings

49 × 62 cm.

Courtesy: Clausens Kunsthandel

Arthur Köpcke

Uden titel

Untitled

Udateret / Undated

Sprittusch på papir / Marker on paper

28,5 × 22 cm.

Courtesy: Claus Carstensens samling

/ Claus Carstensen Collection

Arthur Köpcke

Reading / Work Piece Principle

No. 97 + 104

1964

Olie og collage på krydsfiner / Oil and collage on plywood

122 × 61 cm.

Courtesy: Claus Carstensens samling

/ Claus Carstensen Collection

En cigarets tid

Et portræt af Arthur Köpcke af Anders Hauch
/ A portrait of Arthur Köpcke by Anders Hauch

1969

07:12 min.

Laterna Film

Danmark på Film – DFI: Det Danske Filminstitut

/ The Danish Film Institute

Anne Marie Carl-Nielsen

Typhon

1905

Gips / Plaster

76 × 95 × 48 cm.

Courtesy: Carl Nielsen Museet, Museum Odense

Gunnar Aagaard Andersen

Tegn

1971

Polyurethane / Polyuretan

300 × 200 × 20 cm.

Courtesy: Sorø Kunstmuseum

Værket var udstillet på Charlottenborg som en del af udstillingsen *Gunnar Aagaard Andersen som Gruppe* i 1963-1964 / The work was shown at Charlottenborg as part of *Gunnar Aagaard Andersen som Gruppe* in 1963-1964

Gunnar Aagaard Andersen kommer i sin tekst *Om enkelthedens Mangfoldighed* ind på, at der i kunsten er adskillige eksempler på bogstavers anvendelse som billedmæssigt element. Han forklarer, at bogstavet bygger på to modstridende egenskaber:

“Den ene er tanken om klare geometriske former – den anden er håndens og redskabets udformning af geometrien. Det er således, at de redskaber, man ned gennem tiderne har udført bogstaverne med, i høj grad har præget dem. Vore bogstaver har stadig præg af penslen, mejslen og gravørstiklen, selvom man i dag bruger helt andre redskaber til at forme dem. Men også den måde, hvorpå den højre hånd har trukket alle bevægelser skævt, er bevaret i vort alfabet. Bogstaverne er ikke bare klare tanker om form, men også et kropsligt udtryk.”

— Gunnar Aagaard Andersen: *Om enkelthedens mangfoldighed*, Mobilia nr. 8, 1955

Gunnar Aagaard Andersen mentions in his text *On the Diversity of Simplicity* that in art there are numerous examples of the use of letters as pictorial elements. He explains how the letter is based on two contradictory properties:

“One aspect concerns the idea of clear geometric shapes – the other concerns the shaping of that geometry by the human hand and tools. The tools used to produce the letters down through the ages have greatly influenced them. Our letters still bear the imprint of the brush, the chisel and the engraver’s tools, even though we now use completely different tools to shape them. Furthermore, the way in which our right hand has pulled all movements to one side remains preserved in our alphabet. The letters express more than clear-cut ideas about form; they are also embodiments of physical modes of expression.”

— Gunnar Aagaard Andersen: *Om enkelthedens mangfoldighed*, Mobilia no. 8, 1955